

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL II.

„Gazeta” iese în fie-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 25.

Brașov, Vineri, 5 (17) Februarie

1888.

Brașov, 4 Februarie 1888.

Și în alte părți ale lumii mo-
narhice se întâmplă destul de
des, ca membrii familiilor dom-
nitore să ia parte și la câte un
balu său la alte festivități aran-
giate de diferite corporații și
reuniuni, nu numai la balurile
Curții. Dér pretutinden apare ca
un lucru natural, că membrii
dinastiei lor se silescu astfel a
susține contactul cu cetățenii
și nu se izolază de ei cu desăvâr-
șire. Numai în monarhia noastră
se dă o importanță deosebită vi-
sitorilor menționate, ce le facu
membrii casei imperiale la anu-
mite ocaziuni.

Până la un punct oarecare
se poate explica, că în monarhia
acesta poliglotă se dă însemnătate
mai mare participării membrilor
casei domnitore la festivitățile ce-
tățenilor. Și acesta vine de a-
colo, că odată aranjază Germanii
o academiă musicală și literară,
altădată se inaugurează un teatru
celic, ori un institut polon și
cearăși altădată se dă câte un
balu strălucit, ungurescu și așa
mai departe. Fiecare popor, din
cele multe, câte trăiescu în această
vastă împărăție, se bucură, decât
poate sărbători ca oșpe în mijlo-
cul său pe un membru al ca-
sei domnitore, seu chiar pe dom-
nitorul însuși.

Nimenui însă nu vine în minte
de a da acestor vizite de cur-
toasiă altă importanță decât cea
adeverată. Numai Ungurii facu
în această privință o deosebire,
care pune într-o lumină particu-
lară naivitatea lor, isvorită din
temperamentul sangvinic și din
șovinismul lor escenic.

Ca probă despre acesta vom
cita aici o parte dintr-un articol
al foicei șoviniste opoziționale din
Clușiu „Ellenzék”, intitulat „prin-
țul de coronă și kulturegyletul”,
în care, după ce își arată bucuria
că prințul Rudolf și princessa
Stefania au urmat invitațiunii
ce li s'a făcut de a lua parte la
balul aranjat în opera din Pesta
în folosul kulturegyletului ma-
ghiar din Ardelu, dice:

„Cu adencă recunoscincă va lua
actul întreaga națiune de această faptă
a prințului moștenitor, deorece
vede că prin aceea ocupă tărēm
în cercurile cele mai înalte o ast-
felu de direcțiune, care ce-i drept
se arată foarte târziu, dér care mai
curēndu ori mai târziu trebuia să
urmeze. Înțelegem acea direc-
țiune, după care casa domnitore
vrea să transplante și în viața so-
cială acea contopire cu națiunea,
pe care a adus-o în ființă cu pri-
vire la dreptul de statul pactul
dela 1867. Să mărturisim sinceru:
cu totu pactul, cu totă constituția,
familia Habsburgică a întâmpinat
cât se poate de rece cele mai noue
nisuințe ale națiunii maghiare și
s'a ținut departe cât numai s'a
putut de cele mai multe mișcări
naționale, cari n'au pornit din
cercurile oficiale ale Ungariei, ci
din simlul societății naționale ma-
ghiare. S'a ținut departe însuși

domnitorul, dér mai mult încă
membrii familiei domnitore.”

„Între aceste era și mișcarea
cea mare națională pusă în scenă
de E. M. K. E. (kulturegyletul
maghiar ardeleanu). Dér de un
timp încoco Maiestatea Sa, toc-
mai așa, ca și membrii singura-
tică ai înaltei sale familii, iau totu
mai desu parte la festivități și
mișcări de acele, cari nu privescu
numai câte o inaugurare de ca-
sarmă militară, deschiderea dietei
și alte acte ca aceste de carac-
teru oficialu, ci indică ore-care ni-
suiță națională a societății ma-
ghiare.”

„Și așa e și bine, și nu numai
atâta, dér din punct de vedere
al intereselor identice și strinsu
încopiate ale națiunii și ale fa-
miliei domnitore așa trebuie să fiă.
Atunci când familia Habsburgilor
a renunțat în Ungaria la siste-
mulu de germanizare și la abso-
lutismu, a trebuit conformu legi-
loru consecenței logice să se
decidă și la aceea, ca dincoco de
Laita nu numai să concedă for-
marea și consolidarea unui stat
național maghiar plin de vi-
gore, dér să-l și promoveze cu
tote mijlocele ce-i stau în putere.
Corona s-lui Stefanu numai un
rege maghiar o poate purta cu
siguranță și temeiul neresturna-
bilu alu acestei corone ilu poate
forma numai statul și națiunea
maghiară consolidate.”

„De aceea familia domnitore
înaintază numai interesul seu
propriu bine înțelesu, când spri-
nesce cu puterea dinastică și cu
tota țaria strălucirii nisuințele
nostre naționale, cari tindu la a-
jungerea acestui scopu. Acestu
interes reciproc face să fiă o
necesitate logică întocmirea unei
curți regale deosebite maghiare și în-
ființarea unei armate naționale, cari
ar forma temelia neclintită a în-
tării națiunii și statului ma-
ghiar.”

„Avemu firma speranță, că nu
va întârzi multu ziua în care se
va recunoscă acestu adevēru. Și
pană atunci primim cea mai nouă
manifestatiune a prințului de coronă
cu deplină recunoscincă, manifestatiune
prin care a sancționat din
locu atât de multu nisuințele Emke-
ului (kulturegyletului). Esemplul
prințului moștenitoru de siguru că
le va lua cu desăvârșire atacuri-
loru dușmane îndreptate în contra
Kulturegyletului ascușulu lor.”

Ne indoim că prințul de co-
ronă s'a gândit la toate aceste
grozave consecințe politice, ce-
după foicea din Clușiu trebuia să
le aibă înfățișarea sa la balul
kulturegyletului, precum: conto-
pirea familiei domnitore cu șovi-
nismul ungurescu, curte regală
deosebită maghiară, armată na-
țională maghiară, sancționare a
nisuințelor kulturegyletului, fără
ași rezerva măcaru dreptul de a
vede decât sunt bune seu rele ș. a.

La aceste nu s'a putut gândi
moștenitorul tronului, ci a ur-
mat invitațiunii negreșit în idea,
că prin participarea sa sprijinesce
numai nisuințe curate de cultură

ale națiunii maghiare. Despre
aceea, că kulturegyletul are „duș-
man” și că Înălțimea Sa ar fi
chiămatu a-lu scăpa de „atacurile”
acestora, nu credem să fi fostu
informatu, căci atunci ușor putea
să se întrebe: ce scopuri culturale
voru fi acele, cari nu potu fi a-
junse decât prin ajutorul puterii
dinastice cu întreaga ei strălucire?

E vorba în articolul foicei ma-
ghiare și de „întărirea statului”.
Ei bine, prințul de coronă scie
fără îndoielă, că statul nu se
compune numai din Maghiari și
că spre a-lu întări e la locu ca
dinastia să sprijinescă nisuințele
de cultură maghiare, dér nu e
nicidecum la locu ca „să sancțio-
neze” nisuințele îndreptate în con-
tra limbei și a culturii poporelor
nemaghiare.

Căci ce ar folosi, decât dinastia
câștigânduși simpatiile Maghiari-
lor printr'o asemenea „sancționare”
și-ar înstrăina pe celelalte popore
nemaghiare, cari constituie aprupe
două treimi din populațiunea sta-
tului?

Faptul acesta neresturnabilu
trebuia să-lu aibă înaintea ochiloru
foia șovinistă, ca să nu facă din-
tr'o simplă vizită la un balu o
acțiune mare de stat kulturegyle-
tistă, la care se puteau gândi nu-i
vorba multu dintre magnații, căți
au înfrumșetatu serata cu strălu-
cirea costumelor lor, nu însă prin-
țul de coronă, care este chiămatu
a domni odată peste toate popo-
rele acestui stat.

Mesagiul tronului englesu.

La 9 Februarie n. s'a deschis
parlamentul englesu cu un dis-
curs al tronului în care se dice:

Primescu necontentit dela toate ce-
lelalte puteri asigurări cordiale despre
simțemintele lor pacnice, precum și
despre dorința lor serioasă de a susține
pacea lumii. Regularea graniței afgane,
ce s'a terminat de oficerii mei în acord
cu oficerii împēratului rusesc, va con-
tribui la înlăturarea neînțelegerilor din-
tre ambele puteri în ce privesce posesi-
unile lor asiatice. Silințele mele d'a
face, prin trimiș de ai mei, pe regele
Abissiniei să nu se încurce în răboiu cu
Italia, spre a se evita vērșarea de sânge
au rēmasu fără rezultat. Desbaterile
conferinței întrunite în Vasington pen-
tru a aduce în ordine unele chestiuni
iscate între Canada și Statele unite se con-
tinuă. Tractările pentru regularea cana-
lului de Suesu, întru câtu a fostu deo-
sebite de păreri în unele puncte între
mine și republica francesă, s'au termi-
natu. Am mai încheiatu cu republica
francesă o învoială pentru protegierea
vieții și proprietății pe Hebridele noue
printr'o comisiune navală mixtă. O con-
ferință, convocată în tōmnă la Londra,
de reprezentanți ai puterilor interesate
în industria zaharulu spre a chibzui decât
e cu puțință să se pună capētă vātămă-
torului sistem de premii, a făcutu în-
semnate progrese pe calea încheierii unei
învoieli satisfăcătoare.

Proiectele de lege ce se voru presenta
în anul acesta sunt făcute pe basa
crufării. Se voru lua mēsuru pentru a
se aduce îmbunătățiri în apărarea portu-
rilor și stațiunilor de cărbuni ale impe-

riului, ce sunt urgentu reclamate de
progresul științei militare, precum și a
se forma o escadră deosebită pentru pro-
tegierea comerțului australianu.

Mēsurile luate în favoarea Irlandei
s'au executat cu îngrijire. Resultatul
e satisfăcător; crimele agrare s'au im-
puținat, puterea d'a se conjura pentru
acte de violință a slăbitu în modu esen-
țialu. Se voru propune mēsuru pentru
desvoltarea isvōrelor de ajutorare ale Ir-
landei și pentru a se ușura sporirea pro-
prietarilor de pământu. Se atrage aten-
țiunea asupra temei unei administrațiuni
locale în Anglia și se voru propune mē-
suru în acestu sensu precum și pentru
regularea raporturilor dintre finanțele
locale și ale imperiului și pentru ușu-
rarea sarcinelor impuse acum contribu-
abililor.

Auspiciile în privința comerțului sunt
mai pline de speranță ca de unu șir
de ani încoco. Regretu că nu se obser-
vă o îmbunătățire a situațiunii economice.
Atrăgēndu atențiunea asupra acestei mari
ramuri de câștig, speru că se voru găsi
mijloce d'a combate cu efectu greutățile
sub care suferă. Sunteți invitați a chil-
zui proiecte de legi pentru o mai eficientă
transcriere a proprietății de pământu,
pentru modificarea procedurii la încas-
sarea decimilor, pentru ridicarea ins-
truțiunii tehnice, pentru evitarea ne-
cuvincioselor preferări în tarifulu de
transportu pe căile ferate la produse in-
digene și streine, pentru încetarea abu-
surilor în formarea asociațiunilor pe
acți cu arest restransu și pentru între-
girea legii privitoare la responsabilitatea
patronilor în casuri de nenorocire a
lucrătorilor. Mai departe se voru pre-
senta mēsuru pentru îmbunătățirea stării
universităților scoțiane, pentru regula-
rea poliției orașelor în Scoția și pentru
împuținarea cheltuelilor legiferării bi-
lului privat.

Pressa rusă și vorbirea lui Bismark.

„Nord” din Bruxela, foicea mi-
nisterului de externe rusu, scrie
despre vorbirea cancelarului ger-
manu:

Discursul lui Bismark pare a forma
un comentariu pacificu la publicarea
tractatului de alianță austro-germană.
Declarațiunile esențiale din discursu sunt
de natură pacifică. Dicēndu că nu crede
în agresiunea rusescă, precum și mani-
festarea încrederii absolute în cuvēntul
pacificu alu Ţarului Alexandru dove-
descu, că prințul Bismark cunoșce bine
și apreciază justu situația. Ce a quisu densul
despre concentrarea trupelor rusesci
este de asemenea exactu în înțelesul
că nu pune în legătură cu intențiunii
războinice mēsurile militare, luate de
Rusia în virtutea independenței sale și
în calitatea sa de mare putere. Tocmai
în momentul când organizarea oștirii
germane, cu privire la siguranța și mă-
rirea imperiului germanu, se aduce pană
la punctul estremu alu întării și în-
cordării ei. Bismark n'a putut să nege
dreptul și datoria Rusiei, de ași apăra
aceleasi interese și de ași urmări sco-
puru analoge cu mijloce egale. Con-
clusia din discursu: „Noi Germanii ne te-
memu numai de Dumneșeu” nu va părea
exagerată în marea elocință militară,
în gura reprezentantului unui imperiu,
care ar fi încontestacil cea mai mare
putere militară din lume, decât n'ar exista
Rusia.

Cu alte cuvinte „Nord“ vré se diceá, cá pe lângá fricá de Dumneþeu, Germania totú are fricá si de Rusia.

SCRILE DILEI.

Ministrul de honveþi a adresatú unú circularú, in puterea cáruia se va chema la asentare si classa 4 de etati, in tre altele, in cercurile de asentare: Agnita, Criþu, Buia, Giertanú, in tote cercurile de asentare ale comitatului Fágárasú, in Aiudú, Muresú-Uióra, Ighiu, Roþia, Oena Sibiiului, Seliþte, Boiþa, Nocrig, Poiana, in tote cercurile de asentare ale comitatelorú Térnaveilorú, in Turda, in Vinþulú de susú, Iara, Cámpeñ, Crasna, Þimleulú Silvaniei, Taþnadú, Cehulú Silvaniei, Zeláu, Giláu, Huedinú, Almaþu, Cluþiu, Iadú, Rodna, Betlén, Ilonda mare, Gherla, Hunedóra, in tote cercurile de asentare ale comitatului Ciucú afará de Ciucsereda, in Odérheulú sécuescú, Cristurulú sécuescú, Homorodú, Baia, Sighetú, Solnocú, Þomcuta mare, Careii mari, Sátmar, Baia-sprie, Feher-Gyarmat, Mágura, Seghedinú, Dobriþinú, Vérþetú, in tote cercurile de asentare ale comitatului Torontalú, afará de Perjamos si Hatzfeld, in tote cercurile de asentare ale comitatului Aradú afará de Pecica si Þiria, in tote cercurile de asentare ale comitatelorú Bihorú, Bichiþu, Caraþu-Severinú, Cianadú, afará de Macáu, in Glod Breþu, Séele.

Dupá cum spune „Pesti Naplo“, ministrul de interne se ocupá cu órecare schimbáre in vieþa municipalá si anume: de órece statutele privitoare la administrarea banilorú comitatelorú si a oraþelorú libere r. suntú compuse dupá cele mai diferite principii, nu mai coréspund in multe locuri referinþelorú moderne si de altá parte din punctú de vedere alú controlului se potú cu dreptú cuvéntú gási defectuóse, ministrul aduná cele mai importante principii, care suntú a se lua in considerare cu privire la o mai precisá administrare a banilorú si la unú controlú mai cu efectú, si asa va provoca municipiile sé revicuésca respectivele statute conformú principierú amintite.

Ministrul ungurescú de comunicaþiune a detrasú debítulú postalú pentru þerile corónei ungare fóiei sérbesci din Zara „Srpski List“.

N'o fi fácendú politicá „patrioticá“ kulturegyletistá!

Despre unú nou casú de batjocurire a limbei románe de cátrá slujbaþi unguresci ni se comunicá urmátorele: „In 4 Febr. n. unú scriitorú românú dela oficiulú comitatensú din Bistriþa, dupá ce si-a finitú lucrárele sale oficióse, s'a dusú in altá odaia la nisce colegi ai séi maghiari si a începutú a le povesti mai multe anecdote de risú, firesce in limba cea dulce a mamei sale. Dérá ce sé vedé? Pe

când povestea, éca intrá in odaia voinicosulú vice-paþa Panczel Janos, proto-notarú comitatensú si dice furiosú unguresce: „Ce audú? Aici in oficiu nu þie ertatú sé vorbesi limba cea sdrentósa valahicéscá, ci numai limba statului, decá mai vréi sé mánca páne ungurescá.“ Pof-timú culturá din partea unui oficialú ce ocupá o tréptá asa inaltá intr'unú comitatú románeescú. Apoi sé mai dice civena, cá ómenii ástia n'au sé civilizeze Orientulú! Éta asa ni se batjocuresce limba nóstrá cea dulce ce ne-au lásat'o ca celú mai scumpú odorú nobilii si nemuritorii nóstri strámoþi.“ Opineþa.

Nu scimú pe cine sé compátimimú: pe funcþionarulú românú, care máncañdú páne románeescá are durerea sé auþá imputándu-i-se cá mánca „páne ungurescá,“ orú pe vice-paþa, care máncañdú páne románeescá íþi bate jocú de cei ce i-o dau si care, ne prindemú, e si membrú alú Kulturegyletului.

Alú cincilea congresú alú corpului didacticú din Románia se va intruni in Bucuresci in dílele de 18, 19 si 20 Aprilie viitorú. Se vorú discuta programele invétáméntului primarú urbanú si ruralú.

„Kulturegylet“-ulá a luatú hotárireá, ca sé infiñteze cu totú dinadinsulú bibliotecí poporale cu cárti unguresci. In scopulú acesta s'a prevédutú in bugetulú de pe anulú acesta 1000 fl. ér pentru viitorú câte 600 fl. pe anú.

La întórcerea prinþului bulgarú Ferdinandú dela Filipopolú la Sofia, unú agentú alú societáþii liniilorú ferate de joncþiune a pusú secvestru pe vagonulú in care era trásurá si caii prinþului, pentru cá prinþulú a cálezoritú pe liniile societáþii fára permisiunea ei. Cu tote demersurile guvernului bulgarú societatea íþi menþine secvestrulú. Se crede cá de de aci se vorú nasce urmári seriose pentru societate.

La întórcerea prinþului bulgarú Ferdinandú dela Filipopolú la Sofia, unú agentú alú societáþii liniilorú ferate de joncþiune a pusú secvestru pe vagonulú in care era trásurá si caii prinþului, pentru cá prinþulú a cálezoritú pe liniile societáþii fára permisiunea ei. Cu tote demersurile guvernului bulgarú societatea íþi menþine secvestrulú. Se crede cá de de aci se vorú nasce urmári seriose pentru societate.

Correspondenþa „Gazetei Transilvaniei“.

Din marginea Cámpei, 12 Febr. n. 1888.

Alegere ilegalá de jude comunalú. In Sábádú, comuná mare si curatú románeescá, situatá in apropiare nemijlocitá de Muresú-Oþorheiu, s'a alesú in 31 Ianuarie de jude comunalú jidanulú Izsák Samuel.

Spre clarificarea lucrului servescá urmátorele:

1. Inainte de asta cu vr'o 26 ani veni in Sábádú jidanulú Izsák, tare séracú; se aþedá acolo cu familia intrégá, íþi deschise o cárcimá de beuturi spirituoase, ér ceva mai târþiu începú si cu vëndarea de méruntþuri, lumini, aprinjóre etc. Elú se încálþi cu încetulú, cumpára si o casá dela unú sáteanú. Mai târþiu trecú la cele eterne lásandú in urmá unú fiu, care acum este si cárcimarú si arendatorú a trei bunuri in Sábádú.

2. Unú bogatú din Muresú-Oþorhei,

d-lú Burdács, cumpára inainte de asta cu 15 ani unú bunú domnescú cu curte in comuná si posesiune întinsá la cámpú; mai cuprinse de atuncí realitáþi in comuná si pámenturi in hotarú, íþi întinse biniþorú si posesiunea extravilaná si restrinse in modú simþitorú pre bieþii Sábádeni in páþunitú.

In 31 Ianuarie pretorele (solgábirul) Molnar merse din M.-Oþorheiu la Sábádú in trásurá d-lui Burdács si inþoþitú chiar de d-lú Burdács, si abáturá acolo in curtea acestuia. Sátenii erau adunaþi deja in casa scólei, primirá ordinú a merge in curtea d-lui Burdács.

Se duserá acolo, intrará in sala cea mare. Solgábirulú si d-lú Burdács erau in o casúþa lateralá, de unde chemará acolo 2 sáteni románi si pre jidanulú Izsák Samuel, apoi anunþará mulþimei pe acesti trei individi de puþi in candidaþia. Totodatá dete ordinú ca mulþimea sé alegá 10 ómeni din simulú ei ca aiegétori, punéndú spre scopulú acesta terminú de 5 minute. Terminulú espirá, dintre cei 10 bárbaþi abia intraserá 3 in casá, când éca solgábirulú începú a jura pre jidanulú Izsák Samuel si-lú declará de jude.

Surprinderea si indignaþiunea sátenilorú a fostú mare, vedéndú actulú acesta ilegalú, ignorarea legii si cálcarea in picioare a voinþei unei comune întregi.

Influenþa d-lui Burdács, de sigurú, la solgábiru ajutá pe uniculú locitorú jidanú in Sábádú la postulú de jude comunalú. Este fundatá acum temerea sátenilorú, cá vorú fi strinþi in curele de judele comunalú nou si marele arendatorú, si totodatá si de d-lú Burdács.

Sérmaní Románi, amarú vé réþlátescú streinii ospitalitatea!

Tábácaru.

Bicaþú, Ianuarie 1888.

Persecuþiuni jidano-maghiare. Prin aceste puþine rânduri voiescú a vé scrie ceva despre incendiulú din comuná Bicaþú, comit. Sélagiului, din nóptea de 20 Noemvre a. tr.

Eu începéndú din anulú 1876 mé aflu ca invétátorú in Bicaþú, unde din anulú 1878 am avutú in continuu doi contrari neinpácaþi, si aceia au fostú d-lú Szász Lászlo aspirantú de invétátorú si unú evreu Veisz Moizsa.

In Bicaþú, ca centrulú cercului cu acelaþu nume, se întâmplá alegerea de reprezentanþi comitatensí. Susú numiþii au páþitú ca candidaþi si apoi au corþeþitú si pentru alþi „patrioþi“ ca si ei. Ér eu, împártáþindu-mi-se párearea „membrilorú partidei nátionale románe“ cáþ pre cine sé candidámú, am statú ca ferulú contra susú numiþilorú, cari totdeuna au cáþutú, ér noi amú triumfatú.

La alegerea de reprezentanþi comunalí totú asemenea. In anulú 1885 fiind alegere de primarú a páþitú Veisz Moizsa de candidatú, ér poporulú i-a fostú in contra, dér fratele de cruce alú seu Szász Lászlo nu s'a odihnítú pána nu i-a pututú cáþtiga pre þése reprezentanþi comunalí ca sé potá intra in candidaþia, ér candida-

tulú poporulú avéndú açum numai patru membri, n'a pututú intra in candidaþia. Si asa s'a alesú de jude Veisz Moizsa cu 6 voturi, ér poporulú n'a votatú.

Atuncí noulú jude s'a întorsú cátrá poporú si a díþú: „Acum eu sunt Dumneþeu in Bicaþú si pána atuncí nu mé voiu odihni, pána nu voiu scóte pre invétátorulú din satú, ca pre unulú ce lucrá contra statului“ (firesce in favórea fártatului seu). Apoi in decursulú acestorú 3 ani batjocurit'a poporulú, maltratatu-l'a, asupritu-l'a, pálmuitu-l'a asa încátú nu este suflare de omú in comuná, care când ilú vede sé nu se îngreþoþeze de elú. Cátrá mine s'a întorsú cu binele si a díþú sé mé lapédú de cátrá poporú si sé fiu amicú cu elú, cá tote-mí vorú fi pre voiá, dér sufletulú nu m'a lásatú vedéndú cum batjocuresce poporulú.

Vedéndú cá nu mé póte cáþtiga, a spusú cátrá d-lú Preotú Eliá Fortisú, cá elú totá comuná o póte invérta cum îi place numai cu mine nu invinge, dér are elú altá cale de a mé muia.

Si asa, dupá cum au márturisítú patru martori, fiindú ascultaþi in 19 Decemvre de judele investigatorú din Cehulú Silvaniei, s'a adevéritú cá elú, Veisz Moizsa, m'a aprinþú; atuncí, începéndú din 21 Decemvre a fostú deþinutú in arestú, ér in 22 a fostú a doua ascultare, atuncí martorii presentándu-se in curtea judecátoriei cercuale numai decátú vedú pe acolo pe d-lú Szász Laszlo si pe unú frate alú lui Veisz Moizsa umblándú printre martori, chemándu-i la o parte, si destulú cá la ascultarea a doua, fiindú si tractaþi fórté durú de judele investigatorú, doi si-au retrasú fasiunile si atuncí pe Veisz Moizsa l'a pusú in libertate. Acum umblá cu bani dupá contramartori numai sé nu caþá. Eu contra sentinþei am protestatú si acum aþteptámú rezultatulú si decurgerea procesului mai departe, de care am speraná cá se va aduce la luminá, cáci si cei doi martori au fostú seduþi si pentru aceea si-au retrasú fasiunile.

Destulú atáta, cá Bicaþulú, comuná purú románeescá, acum o înghiþescú Jidovii, din ghiarele cárorá numai cu puteri unite se póte mántui. Cáci la din contra peste puþinú timpú va fi alú doilea Entradamú.

Atuncí vai si amarú de Románi!

Vasilíu Dráganú
invétátorú poporalú gr.-cat.

Balulú aranþiatú in favóru fundului reuniunei femeilorú románe din comitatulú Hunedórci. Dela ultima adunare generalá a „Asociaþiunei transilvane pentru cultura si literatura poporulú românú“ þinutá in Deva la 12 Augustú 1874 pána in 11 Februarie n. a. c., balú românú in oraþelulú nostru nu s'a aranþiatú.

Érna grea, apoi si împrejurarea, cá mai in tote þinuturile acestui comitatú a fostú si suntú puse in perspectivá aranþiári de baluri, pusese comitetulú aran-

FOILETONULÚ „GAZ. TRANS.“

(1)

UNÚ TOASTÚ.

— Asociarea ideilorú —

- Este o datiná vechiá, cá in timpú de bucuriá, La ospete si la nunte facú mare ceremoniá. Dintre obiceiuri unulú, vréu acum sé amintescú, Si ce voiu sci despre densusulú puþinú sé vé povestescú.
- Scimú cumcá pe la ospete, la ospete mari, domnesci, Þi-se dá ocaþiune, decá vréi ca sé vorbesi. Inþelegú vorbirí frumóse, þesute cu máiestriá, Si care cuprindú in sine parte din oratoriá. Si dupá vorbirendatá urmézá nemijlocitú
- Unú pocalbú de beuturá, de vinú dulce si iubítú. Aceste vorbirí anume, ce toate se numescú, Cumcá toþi le þinú de bune, de felú nu mé inþeþescú.
- Originea lorú se perde, departe in timpuri trecute, Si eu nu sciú, cumcá óre cártile cele avute
- De istorii si obiceiuri conþiné-vorú nisce date: Cine-a fostú inventatorulú toastelorú láudate? Probabilú cá a fostú Noe, însé sigurú nu o scimú, Si numai prin hipotesá trebue s'o statorimú. Dráguþá de hipotesá! multora le prindí tu bine,
- Erudiþii matematicii ce s'arú face fára tine? Astronomii fára tine arú puté sé scie óre.

- Câte miluri suntú departe stelele si mándrulú sóre? Arú puté ei sé vorbescá de Saturnú, Joe, Neptunú, Decá tu nu le-ai întinde unú ajutorú oportunú?
- Si alte frumóse lucruri arú puté ei sé ne spuná, Óre scire-arú fára tine, cumcá suntú ómeni in — [luná?]
  - Dráguþá de hipotesá! nesecatú íþi e isvorulú, In ori-ce dubietate tu joci pe „conducétorulú“! Sé revenimú la toate. Scimú cu toþii fórté bine,
  - Când toastulú se finesce, iau toþi pocalele pline, Si in semnú de consimþire, ei le golescú pána in [fundú, Ér vorbitorulú se simte mágutilú fórté profundú. Si in aceste pocale e fluidulú renumítú, Este vinulú ce te ncántá de Noe descoperítú.
  - Unú omú însé óre-care a avutú unú gustú bizarú încátú a þinutú anume unú toastú de totú amarú. Nu era elú la petreceri, ci in loculú de perþare, Unde nu e bucuriá, numai grózá si tristare. Cu a nóstrá cugetare sé mergemú deocamdatá,
  - Colo in Parisulú mare, in Francia láudatá, Si usorú vomú face acésta, cáci mai íute ca s'unú [véntú, Gándulú nostru scimú cá sbórá. — Sórele dela [páméntú, Pre cum ne spunú astronomii, ómeni invétáþi, cu [carte, E cinþect de milióne miluri dela noi departe.

- Sépte milióne miluri, ba mai multú intr'unú minutú Póte percurge lumina, precum ne este sciutú: Cá lumina dela sóre pána la noi póte pétrunde Tocmai in þepte minute si in treíþeci de secunde. Si ér ne spunú astronomii, cá suntú fórté multe [stele]
- Care se numescú si fixe, si lumina dela ele Pána vine la pámentú, la planeta 'ntumecatá, Timpú de þése ani recere; ce distanþá'nfricoþatá E dela stelele fixe pána la bietulú pámentú! Dér intr'unú momentú la ele se duce alú nostru [gándú!]
- Gándulú nu cunoþce margini, nu cunoþce depártare; Si'n Parisú ne va conduce la momentú, si prin [urmare, Sé ne revocámú in minte revoluþia amará, Pre care o a produs'o potestatea arbitrará. S'a convinsú deplinú atunceá si regele'ncoronatú,
- Cá noroculú pentru densusulú nu este intabulatú; Cá noroculú se'nvértesce cu mare celeritate, Ca róta locomotivei in cursuri accelerate. Trebuie dér sé cunoþcemú acestú mare adevérú: Tóte lucrurile'n lume atérná d'unú firú de péré.
- Lucrurile care credemú, cá au solidú fundamentú, Se risipescú si nimica nu e sigurú unú momentú, Pe timpulú marei revolte, graþia'n numita þerá, Dupá cum a díþú poetulú: si între fraþi era rará. (Va urma.)

gatorii în dumerire de o reușită precum ar fi dorit-o.

Scopul măreț înseamnă întru a cărui atingere a fost arangiat acest balt, și mai presus de toate accentuata dorință de-a conveni odată cât de mulți Români inteligenți din acest comitat, de a se mai cunoște mai de aproape: a paralisat greutățile și a contribuit mult la reușita frumoasă și peste așteptare a balului.

Punctul la 9 ore sosi președinta reuniunii, onorabila doamnă Ana Petco n. Șandorț, carea între sunetele marșului „Mihaiu”, variată de însuflețite „se trăiescă” postându-se după ce i-se prezentară mai multe dame din ținuturile mai departate, se începă danțul cu „Hora”.

Un număr considerabil de domne și damicele apoi bărbați cu trecere probată din toate părțile comitatului avurăm onoare a-i vedea la olaltă.

Pe lângă preponderanța pitorescului și variului costumului național femeiesc, am vădit și o mulțime de toalete moderne din cele mai prețioase și frumoase.

Petrecerea a fost de tot animată. Danțul „Romana” a fost de 2 ori cu multă precizie jucat; de mult nu am avut ocaziune a vedea „Romana” cu atâta grație și tact executată.

Cadrilele și „Romana” au jucat-o 36 părechii.

Scopul material al acestui balt încă e îmbucurător, venitul curat se urcă aproape la 100 fl. În vremurile de azi, considerabilă sumă.

Cu reversatul dimineții se fini această convenie amicală și cordială a multor familii române din acest comitat, și cei prezenți se despărțiră cu impresiunea, că și noi Români, noi de noi, putem face multă numai să voim.

Un român deveni.

Din Neoplanta.

În ședința reprezentanței comunale a Neoplantei, ținută la 9 Februarie, Sêrbul Jasin Tomity, care e membru nou al reprezentanței, interpelă pe primarul pentru ce nu se permite clubului liberal sêrbesc. ce e în fornare, de a și începe activitatea sa înainte de a se aproba statutul; mai departe pentru ce s'a confiscat o carte sub pretextul că prin ea se ațită poporațiunea sêrbescă.

Primarul răspunde, ca toți „patrioții”, că e necesar să se susțină liniștea publică (pe care de altmintealea nu o turburase nimenea). Ba un membru din comisiune, anume Pressburger, „patriot” făcut, întrebă pe căpitanul poliției, că ce dispozițiuni a luat în privința casului amintit în urmă? După ce răspunde interpelatului, veșt-bine totu ca un „patriot”, se ridică fișpanul și dăse că, deși nu e obligat a vorbi, în interesul liniștirii poporațiunii (de altmintealea neturburată de nimeni) poate spune, că de 6 1/2 ani nisuița sa principala a fost d'a susține concordia între diferitele elemente (negreșit în sens „patriotic”), asta o va nisui și în viitor, der în contra celui ce cuteză a turbura liniștea va folosi cele mai energice mijloce ce i stau la dispozițiune.

Pentru dispozițiunile luate, fișpanul dăse că ia răspunderea la locul convenit. „Maioritatea patriotică”, dăse corespondentului lui „Pester Lloyd”, „a primit cu aplauze declarațiunea fișpanului.”

Se putea altfel? Un lucru totdeuna „uită patrioții” alți spune: în ce constau pretinsele ațitări, contra cărora se iau măsuri „patriotice”?

Literatură.

Se scrie din Bucuresc cătră „W. Allgem. Ztg.”: Incuragiat prin succedul ce l'a obținut opereta *Apărune* (Der Wassermann), Regina Elisabeta a României lucră de câțiva ani la un *libretto* (o mică operă) în poezie, pentru care folosese *legende populare române*. Această interesantă lucrare e aproape gata și Regina și-a exprimat în zilele acestea intențiunea de a o preda unui compozitor de opere vienez. Spre a face o alegere definitivă, Regina a dispus să se trimetă estrasele de pian din acele opere, ce s'au executat în

anii din urmă în Viena, și același măștru, a cărui muzică îi va plăce mai mult Carmen Sylvei, va primi *libretto* ca să-l aranjeze pe note. Lucrarea se dăce că conține mai ales texte de cântece și romanțe.

A esit de sub tipar: **Tomul al II-lea din Geografia pentru școlile medii**, lucrată pe baza planului ministerial mai nou, după D. Laky, de d-nii profesori din Brașov: D. Făgărășan și A. Barseanu. Prețul unui exemplar broșurat, format 8 de 98 pag., este 50 cr. Edițiunea lui H. Zeidner în Brașov. În urma dispozițiunilor mai nou ministeriale, tomul de față este întocmit astfel, ca școlarii din Cl. I gimnasială să reală să potă afla în el întreg materialul prescriș pentru clasa lor, fără să fiă siliți a-și cumpăra dintr'odată un întreg tractat de Geografie. S'a adunat adecă materialul privitor la țările europene, afară de regiunea Mării-Mediterrane, ăr materialul privitor la celelalte continente s'a lăsat pentru tomul III.

Raportul Societății brașovene pentru ajutorarea prizonierilor pe an. 1887. Din acest raport aflăm, că în decursul anului espirat au primit din averea societății 69 de penitențiar sêraci bilete de drum de fier pentru călătoria la locuințele lor situate în comitate mai departate, ăr 10 inși primiră ajutoare de călătoria. Pentru ca cei liberați din areșt, car n'au adăpost și nici de lucru, să nu turbure siguranța publică în decursul cât stau fără ocupațiune, se înfiinșase din partea societății un asil pentru densii. În acest asil s'au ocoțit în anul trecut 75 persoane pe timp de 82 zile și 88 nopți. Societatea a lucrat mult pentru corecțiunea morală și instrucțiunea spirituală a penitențiarilor. S'a propus religiuinea de preoții diferitelor confesii, s'a dat instrucțiunea primară prin 3 învățatori, pentru 3 desparteminte divise după naționalitate. Pentru despartemintul român a funcționat ca învățator d-lu George Moianu. Intrările societății în decursul anului au fost de 1351 fl. 25 cr. S'au spesat cu ajutoare 263 fl. 33 cr., cu asilul și încălzirea lui 104 fl. 33 cr., cărți și unelte de învățământ 24 fl. 76 cr., onorarul celor 3 învățatori 300 fl. etc. Cu totul s'au spesat 848 fl. 40 cr. Avera societății constă din 503 fl. 2 cr.

Concert în Clușiu.

Inteligența română din Clușiu va da un concert împreună cu danț, în favorul „fondului pentru înfiinșarea unei școle române de fete în Clușiu”, în 8 Martie st. n. 1888 în sala Redutei urbane. Începutul la 7 ore sêra.

Biuroul comitetului arangiator e compus din: Președintele: Iuliu Corovianu, avocat. Cassariul: Tulu Roșiescu. Controlorul: Basiliu Podob.

Prețul intrării: 2 fl. de persoană; 3 fl. de familia din 2 membri, ăr pentru ceilalți de fiecare 1 fl.; un bilet de ferestră seria I. 2 fl. 50 cr.; seria II. 1 fl. 50 cr.; de galeria 1 fl.

Bilete se pot procura, pe lângă arătarea acestui invitor, în 7 și 8 Martie — în localitatea casinei române din Clușiu (strada „bel-szen” nr. 6.) — dela 10—12 și dela 2—4 ore, și în sêra concertului la cassă.

La începutul pauzei celei mari 12 tineri — în costum național — vor prezenta jocurile istorice: „Călușierul”, „Românul” și „Bătuta”.

Ofertele marinimose, precum și suprasolvirile, se vor chita cu mulțămite pe cale diaristică.

NB. Damele sunt rugate a preferi costumul național.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. al „Gaz. Trans.”)

Berlin, 16 Februarie. La prânful parlamentar de ieri, cancelarul imperiului își exprimă speranța, că se va susține pacea.

San-Remo, 16 Februarie. Starea prințului de coronă er: Somnul întrerupt uneori prin dureri de cap. S'a sculat la amed și a mâncat bine. Dr. Makenzie nu plecă.

Kowno, 16 Februarie. E în perspectivă construirea mai departe a altor casarme. Garnisona s'a spo-

rită acum în urmă cu două baterii de câmp.

Berlin, 16 Februarie. „Nord-deutsche Allgemeine Zeitung” vorbesce despre situațiune ca fiindă *continuu seriôsă și cât se pote de penibilă*, încât nu are nici un punct de rașim, nici o măsură, că unde încetăză mlăștina coniecturilor și unde începe pământul tare al faptelor.

Logodnă.

În 11 Faur a. c. st. n. d-lu Ion Popu Reteganul, învățator conf. român în Rodna veche, s'a logodit cu D-sora Luisa, fica d-lui Nicolau Beșianu, protonotar în retrage.

Le dorim viață îndestulată tinerii părech!

D-lu Romul Raca, teolog absolut al Diocesei Lugoșului, s'a logodit cu domnișora Asinefta Siviaga, fica d-lui Iosif Siviaga, preot gr. or. în Lăpușnic, lângă M. Iia.

Să fiă în cesu cu noroc!

Bal în Bucuresc.

Societatea generală de ajutor reciproc a lucrătorilor tipografi din România va da un mare bal în profitul fondului societății, al cărui scop este:

- a) A înlesni membrilor căutarea în casuri de bolă;
- b) A veni în ajutorul societărilor când vor fi în adevărată lipsă de lucru;
- c) A înmormenta pe oricare societari cu ceremonialul cuviincios, precum și femeile lor;
- d) A le asigura bătrânețe prin pensii viagere, când puterile nu vor mai servi și în casu de infirmitate;
- e) A cumpăra un loc în capitală, pe care se va clădi o casă de retragere, unde lucrătorii ajunși în bătrânețe și fără mijloce de esistență vor găsi un asil;
- f) A ajuta pe văduvele și orfanii membrilor societari și
- g) A ajuta pe călătorii tipografi.

Balul se va da în sala Băilor Eforiei, în sêra de Sâmbătă, 6 Februarie 1888, sub patronagiul Dōmnei I. V. Socecu.

Cu tōte că societatea s'a organizat într'un mod regulat de funcționare, adunând și un mic capital, totuși necesitățile reclamate de diferite cereri de ajutoare sunt atât de numeroase, încât ea n'ar pute corespunde pe deplin menirii ei și greutățile tot crescende, de sigur, că nu s'ar pute întâmpina fără a ataca fondul social.

Tocmai pentru a alimenta acest fond de ajutorare, comitetul dă acest bal, a cărui reușită depinde în mare parte de puternicul sprijin al publicului.

Societatea primesce cu recunoștință orice ofrande și s'ar face, și numele binefăcătorilor va fi înscris în cartea de aur, potrivit spiritului statutelor.

Președinte al societății este d-lu Ion Weiss tipograf, ăr secretar d-lu M. Ionescu.

DIVERSE.

Rșplătă. Despre împăratul romanu Gallienus, care a murit la 268 după Christos lovit de o săgătă, se povestesc următoarele: Soția sa i se plânse contra unui giuvaergiu, că i s'ar fi vândut bijuterii false pentru o sumă mare, și ceru ca să-l pedepsescă. Gallienus, care nu era deplin convins despre înșelăciune, ordonă ca giuvaergiu să fi arestat și într'o di să fi sfășiat în public de un leu. La această execuție teribilă se adună o mare mulțime de popor. Publicul aștepta în tăcere și privea la nenorocitul condamnat, care tremura în mijlocul coliviei. Eă că se deschise, cu un șgomot înfiorător, ușa de fier dela cușca fiarelor sêlbatice. Ochi tuturor erau ațintiți într'acolo — giuvaergiu căd în genunchi, jumătate leșinat. Atunci tot spațiul se umplu deodată de risete și chiote vesele: un curcan mare năvali în colivia și prin glasul strident răspunde la risetele publicului. Un herold public se urcă pe un loc înalt, ceru tăcere și dăse: „El a înșelat și a fost înșelat; această grōză de mōrte i-a fost o pedepsă de grație!”

Pușcă vechiă. Din Piacenza se scrie: În casa cetățeanului de aici Trenti s'a întemplat o nenorocire. Familia Trenti păstra de mulți ani o pușcă veche, adusă de un străbun din bătălia dela Trebbia la 1799. Această pușcă ce sta aternată între alte arme în cămară, a fost scōsă de acolo, pentru-că se găsise un cumpărător. Elu examină arma, de-odată pușca se descarcă și în acelaș moment se auză un țipet sfășietor. Pușca a stat încărcată 89 de ani. Încărcătura a lovit de mōrte pe un copil din casă.

Temperanții în Marea-Britania. Esistă în Englitera și America de nord o societate, numită a temperanților, care constă din membri, cari și-au propus să se abțină dela tōte beuturile alcoolice și să combată viulul forte lătit al beției. Cu ocaziunea jubileului reginei Victoria, această societate a făcut reginei un dar forte curios. Acest prezent constă din o petițiune subscrisă de mai mult de un milion de femei și fete în vîrstă de peste 10 ani. Această petițiune are o greutate de 6 măși și o lungime de 7 mile englezești și în ea se cere ca tōte cărciunile și restaurantele să fie închise Dumineca. Dintre cetăți ocupă locul prim Liverpool. Se găsesc subscrise femeile și fetele multor cărciunari și hotelieri. În un mic oraș, care are 42 de cărciune, au subscris 38 de femei de cărciunari. Au subscris și multe neveste de proprietari de berării. Tōte confesiunile și sectele și tōte păturile societății sunt reprezentate în această petițiune.

NECROLOGU.

Aurelia Maioră născută Popu, în numele său și al filor săi Lucretia căsătorită Vicu, Vasile, student, Carolina, Emiliu, Georgiu, Maria, în numele ginerelei său A. Vicu, profesor gimnasial, în numele părinților săi Basiliu Popu, preot gr.-cat. în Budul de Câmpia, a soției sale Carolina, și a tuturor consăngenilor și cunoscuților săi, anunță cu mima durerōsă, cumcă neuitatul soț, tată și socru

Basiliu Maior, v.-protopop gr.-cat. al Pogăceleii.

după un morb îndelungat s'a mutat la cele eterne în 14 Februarie a. c. la 8 ore dimineța, în etate de 54 ani, și alți 26-lea an alți fericitei sale căsătorii.

Rēmășițele pămētesci se vor aședa în cimiteriul gr.-cat. din loc spre repausul etern în 16 Februarie st. n. a. c. la 2 ore după amed.

Chimitehnicul de Câmpia, 15 Febr. 1888.

Fiă-i țărina ușoră și memoria binecuvēntată!!!

Cursul pieței Brașov

din 16 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românesc	Cump.	8.48	Vend.	8.50
Argint românesc		8.44		8.48
Napoleon-d'or		10.02		10.05
Lire turcesc		11.82		11.87
Imperial		10.32		10.87
Galbin		5.88		5.92
Seris. fonc. „Albina” 6%		101.—		102.—
		98.—		99.—
Ruble Rusesc		107.—		108.—
Discontul		6 1/2 — 8%		pe an

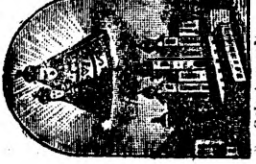
Cursul la bursa de Viena

din 15 Februarie st. n. 1888.

Renta de aur 4%	96.50
Renta de hărtă 5%	88.—
Imprumutul căilor ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungare (1-ma emisiune)	94.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungare (3-a emisiune)	109.50
Bonuri rurale ungare	104.—
Bonuri cu clasa de sortare	103.50
Bonuri rurale Banat-Timiș	103.—
Bonuri cu cl. de sortare	103.—
Bonuri rurale Transilvane	104.—
Bonuri croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vin unguresc	—
Imprumutul cu premiul unguresc	119.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedului	122.75
Renta de hărtă austriacă	77.90
Renta de argint austriac	79.20
Renta de aur austriac	108.65
Losuri din 1860	133.75
Acțiunile băncii austro-ungare	864.—
Acțiunile băncii de credit ungar	271.50
Acțiunile băncii de credit austr.	269.20
Galbin împărătesc	5.98
Napoleon-d'or	10.09
Mărc 100 imp. germane	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editor și Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Picături de stomach Mariazeller,
care lucră escelenți în contra tuturor
boalelor de stomach.

Năutrecute pentru lipsa de apetit, slăbiciunea stomachului, respiraunea cu mirosu greu, umflare (ventur), răgăleă acra, colică, catară de stomach, acrolă, formarea de petă și nășip, producerea escivă de flegmă, galbimare, greață și vomă, durere de cap (deca provine dela stomach), cărsăunare, etc. la stomach, constipațiune seu incuare, încărarea stomachului cu mâncări și beături, limbrici, suferințe de splină, ficat și de haemorrhoid. — Prețulu unei sticle dimpreună cu prescrierea de întrebunțare 35 cr., sticla îndoită de mare 60 cr.

Expeditia centrală prin farmacistul
Carl Brady, Kremsier (Moravia.)
Picături de stomach Mariazeller nu sunt un remediu secret. Partile confidențiale sunt arătate în prescrierea de întrebunțare, ce se află la fiecare sticlă.
Veritabile se află mai în toate farmaciile.

Avvertiment! Picăturile de stomach Mariazeller se falsifică și se inițiază de multe ori. — Ca semn, că sunt veritabile, servece învătura roșă-provovătuă cu marca de protecțiune de mui susu, și afară de acesta pe fiecare prescriere de întrebunțare, ce se află la fiecare sticlă, trebuie să fie aratată, că acesta s'a tipărit în tipografia D-ului H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se află: **Brașov,** farmacia **Franz Kellner**, farmacia la „Biserica Albă”; **farm. J. Goos; farm. Iul. Hornung;** farmacia **F. Jekelius W-ze;** **farm. K. L. Schuster, Feldiara;** (Marienburg); **farm. W. Schneider.**
Sz. Szt. György; **farm. Val. Beleg,** **farm. Barabás Fer.** 13,32—2

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumperi în tutangeria **I. Gross,** în librăria **Nicolae Ciurcu și Adolf Albrecht.**

Cea mai bună 66.36—13
HARTIE DE ȚIGARETE
este veritabilul
LE HOUBLON
fabricată franceză
de **GAWLEY & HENRY, în PARIS**
A se feri de imitațiune.

Acastă hărtie se recomandă cu căldură din partea domnilor **Dr. J. J. Pohl, D. F. Ludwig, D. M. Lippmann,** profesori de chimie la universitatea din Viena, pentru că rațiunea sa absolută și pentru că nu are în compozițiune sa nici o materie stricătăasă.

Nr. 564 ex 1887.

PUBLICAȚIUNE.

În urma procesului vincularu intentatū la acestū forū de Nastasia Crișianu ca A. contra bărbatului seu Bruchentariu Vasilica ca I., prin acēsta este legitime citatū a se presenta în persōnă înaintea acestui forū matrimonialū în terminū de unū anū și o ȃi, spre a lua parte la pertractăriile vinculari cu soția sa, căci la din contra procesulū se va pertracta și decide și în absența dēnsului.

Dela presiidiulū tribunalului matrim. gr. cat. de 1-a instanța a tractului Dergei.

Dergea, la 28 Noemvre 1887.

181a.3—2

Ioanū Hațeganū,
V.-prottop. trac. și preside alū for. matr.

Avisū d-lorū abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponulū mandatului postalū și numerii de pe fâșia sub care au primitū ȃiarulū nostru până acuma.

Domnii, ce se abonēză din nou, să binevoiască a scrie adresa lămuritū și să arate și posta ultimă.

Totodată facemū cunoscutū tuturorū D-lorū abonați, că mai avemū din anii trecuți numerū pentru complectarea colecțiunilorū „Gazetei.” precum și câteva întregi colecțiunū. pentru cari se potū adresa la subsemnata Administrațiune în casū de trebuința.

Administrațiunea „Gaz. Trans.”

Se deschide abonamentū pre anulū 1888

la

AMICULŪ FAMILIEI. ȃiarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiunū. — Cursulū XII. — Apare în 1 și 15 ȃi a lunei în numerū câte de 2—3 cōle cu ilustrațiunū frumōse; și publică articlii sociali, poezie, novele, schițe, piese teatrale și. a. — mai departe tractēză cestiunū literare și sciēntifice cu reflexiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romānilorū de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunū din patriā și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face cāte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū individiilorū din familiā o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postalī.

PREOTULŪ ROMĀNŪ. ȃiarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiunū. — Cursulū XIV. — Apare în broșurī lunare câte de 2½—3½ cōle; și publică portretele și biografiile arhierilorū și preoțilorū mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiunū, — mai departe articlii din sfera tuturorū sciēntelorū teologice și între acēstia mulțime de predice pre dumineci, serbătorī și diverse ocașiunī, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și sciēntifice-literari; și în urmă totū soiulū de amēnunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolasticā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postalī.

Colectanții primescū gratisū totū alū patrulea esemplarū.

Numeri de probă se trimitū gratisū ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚŪ” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totū de aci se mai potū procura și următorele cārți din editura propriā:

Apologie. Discusiunū filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, înveritate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre **Cronica lui Georg. Gabr. Șincai.** Prețulū 30 cr.

Renascerea limbii romānesci în vorbire și scriere înveritată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr.—Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Cuvēntări bisericesci la tōte sērbătorile de preste anū, de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuvēntări bisericesci întrece tōte opurile de acēstū soiū aparute până acum—avēndū și o notiță istorică la fie-care serbătore, care arată timpulū introducerei, fazele prin cari a trecutū și modulū cum s'a stabilitū respectiva serbătore. Prețulū e 2 fl.

Barbu cobzariulū. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū pierdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală.—Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Fântāna dorului. Novejă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trebue să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțū. Prețulū 25 cr.

Brandă seu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșū. Novelă istorică națională. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulū 10 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediā în 5 acte, după Euripide, tradusā în versurī de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediā în 5 acte, după Euripide, tradusā în versurī de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediā în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusā de Ioanū St. Șulutū. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ȃinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincēntiu Nicōră, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrosā seu Cloșca cu puii ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sătenului Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii fōrte interesante și amusante. Prețulū la tōte patru 1 fl. — câte una deosebī 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fōrte interesante și amusante. Prețulū 30 cr.

Colectă de recepte din economiā, industriā, comerciu și chemiā. Prețulū 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū și practicū pentru învățamēntulū intuitivū în folosul elevilorū normalī (preparandialī), a învățătorilorū și a altorū bărbai de scōlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura nōstră pedagogică abia aflāmū vre-unū opū, întocmitū după lipsele scōlelorū nōstre în mēsurā în care este acesta, pentru aceea ilū și recomandāmū mai alesū directorilorū și învățătorilorū ca celorū în prima liniā interesatī.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramatica limbii romāne pentru scōlele poporali în trei cursurī de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 15193. — Prețulū 30 cr.

Gramatica limbii romāne lucrată pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Prețulū 2 fl.

Manualū de stilistică de Ioanū F. Negruțū, profesorū. Opū aprobatū și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48.518. Partea practicā fōrte bogată a acēstui op — cuprindēndū compozițiunī de totū soiulū de acte obveniente în referințele vieței socialī—se pōte întrebunța

cu multū folosū de cătră preoți, învățătorī și alți cārțurarī romāni. Prețulū 1 fl. 10 cr.

Nu mē uita. Colecțiune de versurī funebrale, urmate de iertăciunū, epitafiā și. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătore la propunerea calculărei în scōla poporală pentru învățătorī și preparandī. Broș. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cele mai eftine cārți de rugăciunī:

Mărgăritarulū sufletului. Carte bogată de rugăciunī și cāntări bisericesci fōrte frumōsū ilustrată. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānză 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxū 1.50—2.50

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticică de rugăciunī și cāntări bisericesci — frumōsū ilustrată, pentru prunciī scolarī de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānză 26 cr.

Cărticică de rugăciunī și cāntări pentru prunciī scolarī de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.: 50=3 flor.: 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Născătorei de D-ȃeu urmatū de mai multe rugăciunī frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.